

Taal, gemeenschap, patrimonium

Recensies en signaleringen

Frans

René BOURGEOIS, Simone EURIN. *La France des régions*. – Grenoble, Presses Universitaires de Grenoble, 2001, 24 x 16, 141 p., ISBN 2-7061-0956-4, € 13,00. FLE, FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE - MATERNELLE ET SECONDE.

René BOURGEOIS, Patrice TERRONE. *La France des institutions. Le citoyen dans la nation*. – *Ibid.*, 2001, 24 x 16, 120 p., ISBN 2-7061-0904-1, € 13,00. FLE, FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE - MATERNELLE ET SECONDE.

De reeks FLE¹ werd uitgebreid met twee nieuwe, overvloedig geïllustreerde publicaties i.v.m. de kennis van land en volk. Beide uitgaven bevatten oefenmateriaal (met correctiesleutel achterin).

La France des régions deelt continentaal Frankrijk op in zeven grote regio's en wijdt een achtste hoofdstuk aan de overzeese gebieden. De acht units hebben alle dezelfde structuur, waarbinnen de eigenheid van de streek, de cruciale momenten van de geschiedenis, de landschappelijke verscheidenheid, het vnl. architecturale patrimonium en voorts de gastronomie en de folklore aan de orde komen. Elk hoofdstuk wordt besloten door een reeks oefeningen die de vertrouwdheid van de lezer met realia en zijn kennis van het specifieke vocabularium toetsen.

De veertien hoofdstukken van *La France des institutions* behandelen in een vrij losse structuur een ruime waaier van onderwerpen m.b.t. overheidsinstellingen en het dagelijks leven. Het nationale en lokale bestuursapparaat, het gerecht, traditionele en nieuwe gezinsvormen, de vakbeweging, de politie, de sociale zekerheid en de werkgelegenheid zijn slechts een greep uit het ruime scala onderwerpen, dat vrijwel uitsluitend de hedendaagse maatschappij bestrijkt. Het belangrijkste diachronische item is een overzicht van de opeenvolgende regimes vanaf het einde van de achttiende eeuw. De hoofdstukken worden besloten door een reeks begripsvragen en/of de opgave van een aantal onderwerpen voor groeps gesprekken.

Beide boeken bevatten talrijke illustraties, hoofdzakelijk foto's, meestal in kleur, en kaartmateriaal; in *La France des institutions* zijn voorts een twintigtal humoristische tekeningen opgenomen. Ze leveren interessante lectuur voor abiturienten die romanist willen worden en kandidatuurstudenten.

¹ R. Roesch en R. Rolle-Harold bezorgden in dezelfde reeks *La France au quotidien*, v. de bespreking in *Romanesque*, 26ste jg., 2001, nr. 4, p. 43-44.

Jacques MERCIER. *Les plaisirs de la langue française en Belgique*. Préface de Jean-Claude Bologne. – Tournai, La Renaissance du Livre / La Libre Belgique), 2001, 22 x 14, 319 p., ISBN 2-8046-0528-0, € 22,20. L'ESPRIT DU NORD.

Jacques Mercier, de bekende journalist en animator-programmamaker, die diverse media aanboort en virtuoos bespeelt, brengt met *Les plaisirs de la langue française en Belgique* het vervolg op het succesvolle boek *Le français tel qu'il se parle en Belgique*, dat hij het jaar voordien in dezelfde reeks publiceerde.²

De twee boeken ontstonden in interactie met de lezers van de krant *La Libre Belgique*, die de auteur allerlei vragen over hun taal voorlegden. Jacques Mercier beantwoordde ze in de artikelen van zijn taalkroniek in genoemd dagblad. De herwerkte bijdragen verschenen naderhand in boekvorm.

De hier besproken publicatie belicht eerst de oorsprong en de betekenis van heel wat koddige woorden, vooral uit het Belgisch Frans, vervolgens komen een handvol nieuwe cybertermen aan de orde, daarna komt een hele resem bevreemdende uitdrukkingen aan de beurt, gevolgd door een twintigtal artikelen over diverse taalkundige hangijzers. Het boek bevat voorts tachtig mini-quizzes (met sleutel onderaan de bladzijde) en een bibliografie.

De auteur neemt de lezer mee op een boeiende en afwisselende verkenningstocht. Een keus uit de talrijke items: de etymologie van zulke gevarieerde termen als *tennis*, *draisine*, *zizanie* en *bistro(t)*, het ruime aanbod synoniemen van *touiller (la salade)*, de achtergrond van heel wat woordverbindingen en idioom (*i-jumelage*, *atomes crochus*, *de but en blanc*, *faire bonne chère*, *larmes de crocodile*, e.d.). Diverse artikelen breken een lans voor authentieke Franse termen ter vervanging van vaak gehoorde anglicismen en verstrekken tips voor verzorgd, efficiënt taalgebruik.

Het nieuwe boek, waarin heel wat citaten van schrijvers uit verschillende perioden het exposé ondersteunen, is voor een ruim publiek bedoeld. Het bevat heel wat wetenswaardigheden waarmee docenten Frans hun lessen of colleges kunnen illustreren.

Italiaans

Mariella ZURULA. *Sapore d'Italia. Antologia di testi sulla cultura italiana con esercitazioni orali e scritte*. Livello medio. – Athene, EdiLingua, z.j., 24 x 17, 218 p., ISBN 960-7706-12-9.

Sapore d'Italia bundelt achtenzestig teksten – voornamelijk kranten- en tijdschriftartikelen, dialogen en vereenvoudigde literaire excerpten, maar ook liedjesteksten en een reeks moppen – over heel gevarieerde onderwerpen, met bijbehorend toets- en oefenmateriaal.

Elk document wordt gevolgd door woordverklaring, begripstests volgens diverse formules, woordenschatoefeningen, en allerlei opgaven voor schrijfo opdrachten, gesprekken, discussies en rollenspellen.³ De bedoeling van de auteur is leerlingen informatie te

² 359 p., ISBN 2-8046-0403-9, € 22,20; met een «préface de Marc Wilmet».

³ De internetsite www.edilingua.it/libri/sapore/sapore/html geeft toegang tot de correctiesleutel van de «gesloten» oefeningen.

leren verwerken en hen via gerichte taken op weg te zetten naar het zelfstandig verwoorden van toestanden, opinies en gevoelens.

De samensteller selecteerde geregeld onderwerpen die tot de verbeelding spreken en de tongen losmaken, bijv. kansspellen, de rol van paparazzi, afdingen, arbeidsvreugde vs. last, nadeligheid van sportbeoefening voor het seksleven, leugens om bestwil, e.d. Tussendoor wordt een flinke dosis «Landeskunde» en cultuur aangereikt, inclusief literaire teksten van o.m. Dino Buzzati, Giovanni Guareschi, Italo Calvino en... Dante.

De met cartoons en zwart-wit foto's geïllustreerde bloemlezing bevat een ruime keuze interessant tekstmateriaal mét zinvolle opdrachten voor leerlingen (bijv. in het onderwijs voor sociale promotie) en studenten met voldoende voorkennis.

Monnikenwerk

Benedict KOMINIĄK O.S.B., Jacques CÔTÉ O.S.B., Cyrill SCHÄFER O.S.B. *Loci ubi Deus quaeritur. Benedictines throughout the World / Benediktiner in aller Welt / Présence des bénédictins dans le monde / Presenza dei benedettini nel mondo intero / Presencia de los benedictinos en el mundo entero / Presença beneditina no mundo inteiro.* – Sankt Ottilien, EOS-Verlag, 2000, 27 x 21,5, XVI-614 p., geb., ISBN 3-8306-7007-9, € 50.

Ofschoon de meer dan vijftien eeuwen oude orde van de H. Benedictus het bekende contemplatieve devies «ora et labora» toepast en in al haar stichtingen dezelfde regel volgt, leggen de diverse vertakkingen verschillende accenten. De middeleeuwse kloosterscriptoria, de monumentale publicaties van de Mauristen in de XVII^{de} en de XVIII^{de} eeuw en, dichter bij ons, de revival van de kerkelijke wetenschappen en de studie van de gewijde muziek in diverse grote abdijen (Beuron, Ligugé, Maredsous, Montserrat, Solesmes) hebben de orde in Europa een reputatie van geleerd genootschap opgeleverd. Verschillende abdijen houden die traditie in stand of hebben de fakkel aan (inter)universitaire instellingen doorgegeven. Deze vlag dekt uiteraard niet de hele lading. De missionaire traditie is minstens even belangrijk binnen de orde, die voor de kerstening van onze streken instond en sedert de XIX^{de} eeuw in Noord-Amerika en nadien in Afrika stevig wortel schoot. De talrijkste gemeenschappen bevinden zich overigens in de Verenigde Staten. En naast deze activiteiten dienen het onderwijs in kleinschalige instellingen, theologische opleidingen en diverse vormen van zielzorg (o.a. in enkele bedevaartplaatsen) vermeld te worden.

De Duitse abdij van Sankt Ottilien, zelf een actief missiecentrum met stichtingen in Venezuela, Korea en Tanzania, brengt voor de tweede maal, opnieuw onder de titel *Loci ubi Deus quaeritur*,⁴ een overvloedig geïllustreerd overzicht van alle zelfstandige mannenkloosters van de orde. Van elke abdij worden de historiek en de activiteiten samengevat in een bondige tekst, die in drie talen opgenomen is. Enkele foto's, vrijwel altijd in kleur, brengen de monasteria in beeld.

In dit internationaal benedictijns familiealbum vinden we verschillende abdijen met een grote literaire uitstraling. Naast de oude monasteria in Italië (o.a. Montecassino), Duitsland en Oostenrijk die een eeuwenoud handschriften- en boekenpatrimonium bezitten, zijn er diverse huizen (o.a. Steenbrugge) die zich op de uitgave en de studie van de oud-

⁴ V. onze bespreking in *Les Lettres Romanes*, 41ste jg., 1987, p. 162-164.

christelijke literatuur toeleggen. De abdij van Disentis, die een exhaustieve bibliotheek Reto-Romaanse literatuur herbergt, dient hier zeker vernoemd. Het is heel wat romanisten bekend dat Rabelais zich, enkele eeuwen vóór J.-K. Huysmans, te Ligugé opgehouden heeft en dat Maeterlinck de abdij van Saint-Wandrille in Normandië bewoonde tijdens de periode waarin de monniken in een Waals ballingsoord verbleven.

Bij het omvangrijke boek hoort een afzonderlijke katern⁵ die het adres, het telefoon- en faxnummer, het e-mailadres, de eventuele website, de naam van de kloosteroverste(n) en het aantal monniken van iedere abdij opgeeft.

Bij de redactie ingekomen boeken

Jacqueline SALMON. *Entre cendre et absence*. [Textes:] Jean-Christian FLEURY, Christine BUCI-GLUCKSMANN, Bernd SCHULTZ. – Paris, Marval, 2000, 28 x 23, geb., 141 p., ISBN 2-86234-295-5, FF 280.

Deze publicatie bundelt de kunstfoto's die Jacqueline Salmon in het kader van haar project *Entre cendre et absence* realiseerde en die ze in enkele Europese steden exposeerde. Het boek bevat voorts een uitgebreid onderhoud van Jean-Christian Fleury en de fotografe, die haar artistieke carrière overschouwt en haar opvattingen toelicht.

De sobere zwart-wit foto's brengen paarsgewijs, op twee tegenoverliggende pagina's, een portret en een architectonisch item in beeld. De portretten – die doorgaans denkers of kunstenaars voorstellen – worden meermaals door de weergave van een ruimte in een of ander complex geflankeerd. De contrasterende lijnen en vlakken geven het geheel, waarin enkele beroemdheden⁶ en bekende sites⁷ voorkomen, iets hiëratisch.

Richard DE BOECK. *Carjacking. Une aventure à Bruxelles*. – Kapellen, Pelckmans, 1999, 22 x 15, 64 p., ISBN 90-289-2649-6, € 3,75. LA JOIE DE LIRE.

Karel VERLEYEN, Philippe MARRÉCAU. *L'argent. Les voleurs volés*. – *Ibid.*, 1999, 22 x 15, 64 p., ISBN 90-289-2620-8, € 3,75. LA JOIE DE LIRE.

Karel VERLEYEN, Philippe MARRÉCAU. *La descente infernale. Aventure dans les Alpes*. – *Ibid.*, 1999, 22 x 15, 96 p., ISBN 90-289-2648-8, € 4,50. LA JOIE DE LIRE.

De reeks «La Joie de lire» werd uitgebreid met drie titels voor jonge lezers, nl. *Carjacking* voor de leerlingen van de eerste graad, en *L'argent* en *La descente infernale* voor het derde en het vierde jaar. De flitsende verhalen bevatten impliciet een dosis «Landeskunde», wat twee van de titels en het fotomateriaal in alle boekjes overigens suggereren. *L'Argent* speelt zich in de provincie Luxemburg af.

Hugo Sonnevillie

⁵ *Loci ubi Deus quaeritur. Inscriptiones, index statisticus et nomina superiorum monasteriorum ordinis sancti Benedicti. Status diei 15 Novembris 1999* (*ibid.*, 26 x 20, geniet, 31 p.).

⁶ O.a. Claude Lévi-Strauss, György Ligeti, Iannis Xenakis, Jacques Derrida, Luciano Berio.

⁷ De abdijen van Montmajour en Clairvaux, de Hagia Sophia te Istanbul, S. Miniato al Monte te Florence, enz.